

Älvsborgarna

NR 1 • 2009

• **Kungen och hans Älvsborgare**

- Allvarsåret 1956
- Från Finland till I 15
- Försvarsinriktningsbeslut -09

Rikshemvärnschefen har ordet

När du läser detta har riksdagen fattat beslut om en ny inriktning för vårt försvar. Denna inriktning är positiv för utvecklingen av hemvärdnet med de nationella skyddsstyrkorna, mera om detta lite längre fram.

Först vill jag återkoppla till den inspektion som genomfördes av hemvärdnet inom FömedC (Elfsborgsgruppens) ansvarsområde under april i år. Denna inspektion som också följdes av Konungen var väl förberedd och gav ett mycket gott intryck av hemvärdnet i det här området. Som alla inspektioner så lämnar den också ett stort antal områden som vi tar med för fortsatt utveckling eller som ni hanterar på hemmaplan. Jag tycker att hemvärdnet i Västsverige ligger på framkant – Fortsätt så!

Foto: Ulrika Adolfsson

Samtidigt som inspektionen gjorde, som ni alla vet, SVT:s ”Uppdrag Granskning” ett reportage om hemvärdnet. Det var en ren fröjd att se många av Er i det inslaget som blev en god PR för hemvärdnet.

Inte på många år har det politiska intresset för hemvärdnet varit så stort som idag. I det av Riksdagen fattade inriktningsbeslutet lyfts de förmågor som Hemvärdnet står för fram på ett mycket tydligt sätt. Det innebär att skydda, bevaka och ytövervaka är de uppgifter som vi skall kunna klara av i såväl fred, kris som krig. Dessutom skall uppgifter som skydd av luft- och marinstridskrafternas basområden hanteras av hemvärnsförband. Vidare lyfter regeringen fram att vi skall kunna hantera både militärt viktiga skyddsobjekt men även samhällskritisk infrastruktur, det sistnämnda sägs på så många platser att ett förtydligande i nuvarande lagstiftning kring civila skyddsobjekt torde bli aktuell. Allt detta ställer krav på att vi kan svara upp mot dessa uppgifter vilket jag är övertygad att vi kan.

För att öka vår förmåga i förbandsenheter övergår vi under 2010 till det sk KFÖ-systemet. Under tre år har vi bedrivit metodförsök med detta koncept och jag konstaterar att det ger den positiva övningseffekt som är nödvändig. Det är inte minst för vår grupp- och plutonchefer viktigt att vi övar i så fullständiga förband som möjligt. Vi kommer att koppla en reformering av vårt ersättningsystem till Hemvärns-KFÖ systemet vilket kommer att innebära att ingen hemvärnssoldat kommer att förlora på att fullgöra sin Hemvärns-KFÖ.

En fråga som har oroat en del hemvärnssoldater är om detta innebär att det bara blir en gång per år som det är övningsverksamhet? Där är mitt svar definitivt nej! Alla uppfyller sitt avtal i samband med Hemvärns-KFÖ men däremellan finns det ett bra övningsutbud för den som är intresserad och som läggs upp lokalt och genomförs främst av våra egna instruktörer. Jag är övertygad om att alla kommer att få så mycket övning som ni vill.

I Riksdagens beslut har vi fått en reducerad volym inom Hemvärdnet, trots detta kommer vi att utgöra mer än hälften av insatsorganisationen vilket innebär att vår betydelse som en territoriell basplatta ökar ytterligare. Det innebär dock att vi under 2011 kommer att genomföra en omstrukturering som innebär att vi kommer att gå till 40 hemvärnsbataljoner. Denna omstrukturering berör i huvudsak bataljonsstaber och ledningsplutoner.

Jag vill dock vara tydlig med att vi behöver alla hemvärnssoldater som idag finns även i det kommande hemvärdnet.

Tack för ett utmärkt arbete, ha en utomordentligt trevlig sommar och väl mött till höstens verksamhet i hemvärdnet.

Roland Ekenberg

Kontaktuppgifter

Älvsborgarna är ett samarbete mellan Göteborgs Garnison/ Försvarsmakten, Elfsborgsgruppen/ Försvarsmakten (kontaktperson Hanseman Samuelsson, tel. 031-69 21 82), Kungliga Älvsborgs Regementes Kamratförening (kontaktperson Lars Rehn, tel. 033-414943) och Göteborgs Garnisons kamratförening (kontaktperson Sven-Göran Palm, tel. 031-87 14 43.) Ansvarig utgivare är Bo Andersson. Redaktör är Lennart Hammarstrand, Göteborgs Garnison, Box 5155, 426 05 Västra Frölunda tel. 031-69 27 20, e-post lennart.hammarstrand@mil.se

Försvarsinriktningsbeslut 09 – en analys

Den 16 juni tog Sveriges Riksdag ställning till Regeringens proposition 2008/09:140 ”Ett användbart försvar”. Besluten är av stor betydelse för hur politikområdena Försvar och Samhällets krisberedskap kommer att utvecklas. Den globaliserings- och integrationsprocess som präglar samhället i övrigt gäller också för försvars- och säkerhetspolitiken. Neutralitetspolitiken övergavs officiellt 2002 och det finns en gryende debatt om huruvida vi även fortsättningsvis skall vara formellt alliansfria.

Beslutet är inte att likna vid de detaljerade försvarsbeslut som tidigare normalt togs vart fjärde år utan är mer att betrakta som ett försvarsinriktningsbeslut som anger den fortsatta färdriktningen. Beslutet kommer under de kommande åren att följas upp med en rad detaljbeslut. Redan före årsskiftet förväntas beslut om hur pengar skall föras över från stödverksamhet till operativ verksamhet – löner till fast anställda soldater – samt hur det framtida personalförsörjningssystemet skall utformas.

Utöver ett allmänt godkännande av regeringens färdplan så var det tre konkreta beslut som Riksdagen tog.

Nytt mål för det militära försvaret

Målet för det militära försvaret är att enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet, försvara Sverige och främja vår säkerhet. Detta ska ske genom att:

- *hävda Sveriges suveränitet, värna suveräna rättigheter och nationella intressen.*
- *förebygga och hantera konflikter och krig.*
- *skydda samhället och dess funktionalitet i form av stöd till civila myndigheter.*

”Enskilt och tillsammans med andra” kan upplevas som tvetydigt men ger den som så önskar möjlighet att spekulera om vad framtiden har i sitt sköte.

Nya krav på Försvarsmaktens operativa förmågor

I propositionen ägnas åtta sidor åt att beskriva Försvarsmaktens nya förmågor, vilka preciseras i 31 punktsatser. Ett antal av de nya förmågekraven är omtumlande och kan som sig bör förklaras utifrån hur målet för det militära försvaret är formulerat:

- *ta emot militärt stöd från andra länder eller organisationer för att försvara landet mot väpnat angrepp,*
- *ge militärt stöd till andra*

Ny insatsorganisation

I stort sett hela förmågebredden bibehålls men volymerna är i jämförelse med kalla krigets dagar mycket små. Stommen är ett 20-tal anställda och kontrakterade bataljoner kompletterade med 40 nationella insatsbataljoner. Av de anställda/kontrakterade bataljonerna är 8 stridande manöverbataljoner vilka tillsammans med understödsförband kan organiseras i två brigader. En har i allt väsentligt anställda soldater och kan därför med kort varsel sättas in samlat i vårt närområde om så krävs.

Som tidigare omtalats i denna tidning så utgör vi svenskar ungefär 2% av EU:s befolkning. Två svenska brigader utgör därmed vår andel i EU:s styrka. I dagsläget organiserar EU-staterna sammantaget ca 100 anställda/kontrakterade brigader.

En siffra som förtjänar att jämföras med de 40 brigader som synes vara målet för den ryska så kallade upprustningen.

Avslutningsvis ett citat från försvarsberedningens rapport:

”Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-medlemsland eller nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Sverige bör därför kunna såväl ge som ta emot militärt stöd”.

BEP

Foto: Lennart Hammarstrand

Ändrad svensk militär strategi vart hundra år

Inom ramen för den pågående omstruktureringen av det säkerhetspolitiska landskapet finns det anledning att göra en historisk tillbakablick. Hur skall vi förhålla oss till Lissabonfördragets tänkbara utveckling? Vägledning får vi i devisen: "För att känna sin framtid måste man kunna sin historia!"

Banden som Sverige ingår med Danmark och Norge genom Kalmarunionen 1397 bryts slutligt den 6 juni 1523, genom att Gustav Vasa väljs till kung. Den nyvunna friheten måste försvaras mot ett starkt Danmark. Detta görs med en defensiv strategi som innebär att vi retirerar till för oss förmånlig stridsterräng där "dansken" vanligtvis kan hejdas.

Tidigt 1600-tal byts den defensiva strategin mot en offensiv, som innebär att striden förläggs till motståndarens territorium – stormaktstid!

Hundra år senare medför förlusterna i Stora nordiska kriget 1700-1721 att förutsättningarna förändras varför Sverige antar en defensiv skalförsvarsstrategi stödd på starka gränsbefästningar.

I början av 1800-talet ändras förutsättningarna på nytt, denna gång genom att Ryssland berövar oss Finland. Svaret blir antagandet av centralförsvarsstrategin som i allt väsentligt innebär en återgång

till 1500-talets strategi baserad på den brända jordens taktik.

I linje med det hundraårsmönster som börjat framträda ersätts centralförsvarsstrategin runt 1900 med en förnyad satsning på en defensiv skalförsvarsstrategi. Kustartilleriets uppsättande 1902 och Bodens fästning är exempel på detta.

Och nu i början av 2000-talet är vi mitt uppe i en ny förändringsperiod!

Som påvisats ovan har nationalstaten Sverige under de 500 år som gått sedan dess bildande planerat för väpnad strid utifrån ett antal olika försvarsstrategiska koncept. Initialt gjorde vi detta utifrån bevekelsegrunder som med dagens värderingar inte alltid var så ädla. Själv skulle jag vilja likna dåtidens stater med dagens huligangång.

Insikten om Sveriges relativa svaghet och ett alltmer moget samhällssystem gjorde att vi under 1800-talet knöt vår säkerhetsstrategi till en neutralitetspolitik vars mål var att hålla oss utanför "huliganernas" inbördes strider. En kombination av styrka och neutralitet har under tvåhundra år tjänat oss väl.

Tiderna har dock förändrats och det är nu tid att ta ställning till om övriga länder inom Europeiska unionen fortfarande är att betrakta som potentiella huliganer, eller kamrater med vilka vi delar de demokratiska och mänskliga

värderingar som ligger till grund för vårt samhällssystem. Om det senare är det som gäller så kanske följande liknelse kan hjälpa till att illustrera vad det handlar om. Antag att vi är 27 resenärer (antalet EU-stater) på en buss. En buse kliver på och börjar uppträda oförsäkrat mot en av passagerarna. Ena ytterligheten är att övriga passagerare tittar bort och försöker göra sig osynliga och den andra ytterligheten är att de 26 passagerarna som inte är antastade gemensamt reser sig upp och stödjer den antastade reskamraten.

EU:s nya stadgar, det s.k. Lissabonfördraget, innehåller en solidaritetsklausul som formellt inte är bindande men som med all sannolikhet leder dithän i förlängningen. Ett spännande inslag i denna process är att vår tidigare ÖB, Håkan Syrén, senare i år tillträder som ordförande för Europeiska unionens militärkommitté (EUMC). Kommittén är ett rådgivande militärt organ på strategisk nivå som understödjer politiska beslut inom Europeisk säkerhets- och försvarspolitik (ESFP).

Tills vidare är samarbetet inom Säkerhets- och försvarspolitik frivilligt men det förefaller rimligt att det finns betydande krafter vilka vill knyta an till NATO alternativt bygga upp ett mer bindande EU-samarbete inom detta område. Vad tycker du?

BEP

Mässen utvidgar verksamheten

Det är ingen nyhet att man kan få god och billig lunch på Garnisonens mäss. Men nu satsar Margaretha i köket och Anders på associationsavtal för försvarsanknutna föreningar och liknande för att erbjuda en prisvärd representationslokal med hög klass.

Vi träffar Anders och Margaretha i köket och ser förvånade Anders stanna vid dörren.

– Ja, detta är Margarethas region och här kommer man inte in utan rätt klädsel, säger Anders och skrattar.

Överhuvudtaget andas hela atmosfären i mässen trivsel gemyt och vänlighet. Inte bara personalen, utan även gästerna.

– Jovisst, säger Margaretha. Här är aldrig något gnäll och det är ett tacksamt arbete. Alla gästerna är mycket positiva.

Margaretha gör all mat från grunden – hon till och med bakar brödet. Det är viktigt med bra råvaror och prefabricerade produkter har ingen plats här.

Och det märks när vi prövar dagens pytt i panna – rena gourmetmaten!

Anders Pedersen har vi träffat många gånger i sin tjänst som ansvarig för Elfsborgsgruppens – tidigare Göteborgsgruppens – logistikenhet. Förr hette det väl trossen, men idag är det en mer komplex funktion. Anders svarar för utbildningen av alla som har med underhållstjänst inom Elfsborgsgruppen att göra och har hållit på med liknande sedan 1982 då han var enrollerad på I15 i Borås.

Genom åren har förplägnadsfunktionen förändrats från rena fältkök ute på enheterna till mer storskalig drift med personal som jobbar ”över gränserna” och med koncentrerade och effektiva förrådsutrymmen och kylar. En av de mer uppmärksammade insatserna från Pedersen och hans personal var häromåret när det var ett stort marint Natobesök i Göteborgs hamn. Elfsborgsgruppen skulle förse eget och andras vaktmanskap med mat under hela veckan. 14.000 portioner blev serverade och inte minst tjänstgörande poliser kom gärna omvägar för att utspisas av Hemvärnet.

Mässen utvecklas

För två år sedan tog Garnisonssällskapet i Göteborg nya tag i den dittills sparsamt utnyttjade mässen. En genomgripande ombyggnad av köket med biutrymmen inleddes och i september -08 började den egna ”produktionen” på allvar. Anders Pedersen är Älvsborgsmässens mässtdirektör och inom Garnisonssällskapet ansvarig för anställd personal, ekonomi och annat. God hjälp med det ekonomiska har han av Bengt Tönnäng – en hemvärnsveteran och klippa inom Sällskapet. Den dagliga verksamheten med prisvärd, hemlagad lunch har nu etablerat sig som en konkurrent till garnisonens vanliga matsal, som drivs av Sodexo. En fördel är ju att mässen även kan brukas kvällstid, att man har fullständiga rättigheter att servera starkare varor och kan erbjuda dem till ett humant pris.

Associationsavtal

För att kunna samverka med en större publik har avtal konstruerats som reglerar samarbetet. Ett tiotal föreningar och organisationer har ingått eller förhandlar om att ingå associationsavtal. Bland dem som ingått avtal märks Göteborgs

Margaretha Holm och Anders Pedersen hälsar välkommen till Älvsborgsmässen

Boka mässen

Föreningens utsedde kontaktperson kan kontakta Margaretha Holm på:

031-692163 • 0730-492519

eller

margaretha.holm1@comhem.se

Via telefon säkrast efter 13.00.

Försvars- maktens nya grad- system

Sedan den 1 januari 2009 gäller ett nytt gradsystem. Förändringarna är en av många åtgärder som genomförs i syfte att harmonisera Europas väpnade styrkor. Ett annat viktigt skäl är också återinförandet av ett tvåbefälsystem.

Gruppbefälsgraderna är vicekorpral, korpral och sergeant; en, två respektive tre vinklar.

Specialistofficerarna bär pixknappar och benämns sergeant första klass, fanjunkare, förvaltare och regementsförvaltare, den senare återfinns tjänsteställningsmässigt mellan överstelöjtnant och major och har två pixknappar under krona.

Officersgraderna är de samma som tidigare och börjar med fänrik.

Mer om militära grader återfinns på <http://www.mil.se>

Bengt Furuwidh

Mässen utvidgar... Forts. från föreg. sida

Garnisons kamratförening och samtliga hemvärnskompanier via Älvsborgsgruppens hemvärnsråd. Diskussioner pågår även om hur Älvsborgs regementes kamratförening skall kunna knytas till Garnisonssällskapet.

Avtalen innebär rätt att ett visst antal gånger boka mässen utan kostnad och att få möjlighet att dessutom boka lokalen eller delar av den för medlemmarnas privata tillställningar till en låg kostnad.

Redan nu är det arrangemang flera gånger i veckan och Margaretha har

minst sagt fullt upp. Bokning kan ske via utsedda kontaktpersoner – oftast enhetens/föreningens chef – och Margaretha har bäst tid på eftermiddagarna för att diskutera bokningsläget, arrangemang och priser.

När vi lämnar mässen finner vi Anders i full gång med förhandlingar med en representant för utemöbler.

– Här skall bli ännu finare, säger Anders. Vi fixar utebelysningar och rättar till omgivningen för att erbjuda en perfekt lokal för alla tillställningar – från bröllop, studentmottagningar, 50-årsdagar till begravningskaffe och annat.

– Och glöm inte att skriva att alla på området är välkomna alla vardagar för lunch mellan 11.00–13.00, vinkar Anders inbjudande, matsedeln finns www.gsgbg.se!

Och vi är böjda att ge Anders ett erkännande. Mässen är verkligen en perfekt lokal att boka för den som vill ha lite tradition i lätt militäriserad miljö. Och med synnerligen god mat!

Text & bild Peter Andersson

Sätt kurs mot framtiden!

Det har nu gått ett par månader sen beskedet om inriktningen på försvarspolitiken. Det är viktigt att diskussionen om hur vårt försvar kan utvecklas fortsätter. I denna diskussion har vi som på olika sätt är aktiva i hemvärdet ett väldigt viktigt uppdrag. Försvaret måste ständigt utvecklas för att kunna möta den aktuella hotbilden. Samtidigt är det viktigt att det finns en långsiktighet och att försvaret ses i ett brett perspektiv. Hemvärdet med de nationella skyddsstyrkorna spelar roll i detta och är naturligtvis väldigt betydelsefull. Det finns gott om glädjeämnen redan i år får hemvärdet mer pengar till övning och materiel. Regeringen säger i försvarspropositionen att hemvärdet ska fortsätta verka i hela landet och att det ska ges en ökad betydelse. Nästa steg måste bli att hemvärdet få ett eget anslag

Hemvärdet har en roll både i fredstid och krigstid och det gäller att tydliggöra denna. Inte minst när det gäller krishantering av olika slag. Att Sverige ska engagera

sig för sin omvärld är för mig självklart. Vi är gränslöst beroende av varandra. Fokus i krishantering ligger i beredskap. En framgångsrik säkerhetspolitik som bygger på tidiga varningssystem kan förhindra och förebygga konflikter och andra hot.

Det har precis varit val till Europaparlamentet. Jag skulle önska att frågorna om krishantering lyftes ännu mer i EU. Det finns så mycket att vinna på samarbete. Det handlar definitivt inte bara om huruvida EU ska ha mer militärt samarbete utan också om den civila krishantering. Den har länge ansetts mindre viktig men vi kan se att den civila delen värderas högt nu.

Vi vet inte vilka kriser som kommer att uppkomma. Men vi kan ändå förbereda oss genom att ha en bredd. I detta är ett aktivt hemvärn med nationella skyddsstyrkor av oerhörd vikt. Kriser måste i de allra flesta fall hanteras på många olika plan. Dessutom gäller det att förbereda sig

Else-Marie Lindgren
Foto: Lennart Hammarstrand

för tiden efter en kris. För att detta ska ske är samverkan över nationsgränser viktigt men också samverkan mellan olika delar av försvaret.

Att stå still är att ta steget tillbaka. Nu måste vi alla sätta kurs mot framtiden i positiv anda. Med detta sagt vill jag önska er en fantastisk sommar! Vi hoppas naturligtvis på bra väder men framförallt vill jag uppmana er alla att göra saker som ni mår bra av. Kanske sova lite längre på morgonen, läsa tidningen extra länge, äta glass eller bara ligga i hängmattan.

Else-Marie Lindgren
Ordförande
Kungliga Älvsborgs Kamratförening

Fritt fram för Fristadsmarschen – igen!

Lördagen den 29 augusti är det dags för den andra upplagan av Fristadsmarschen. Det är ett samarrangemang mellan Älvsborgs Regementes Kamratförening, Älvsborgs Regementes Officerskår (ÄRO) och Älvsborgs Hemvärnsbataljon till minne av regementets marsch till garnisonsstaden Borås den 6 oktober 1914.

Marschen startar med samling vid minnesstenen på Fristad Hed kl. 08.45–09.20. Där deltar också vår duktiga musikkår. Sedan bär det av längs vackert slingrande vägar där

militära och civila deltagare kan svara på Kamratföreningens kluriga frågor. Väl framme vid Laddartorpet på Regimentet väntar härlig fältkokt ärtsoppa och pannkakor för dem som köpt en matbiljett vid starten av ÄRO för 50 kr (delas ut gratis till uniformerad frivilligpersonal).

NÄR? Lördagen den 29 augusti 2009, samling 08.45–09.20

VAR? Samling vid minnesstenen på Fristads Hed, marschen avslutas vid Laddartorpet på Regimentet. Buss

150 till Fristad avgår från Södra Torget 08.40, framme vid Fristads station 09.04. För hemvärnspersonal från andra orter avgår buss från LOGGEN kl 08.30.

ANMÄLAN? Allmänheten anmäler sig till glenn.altsten@telia.com FM personal anmäler sig till erling.edvardsson@fro.se

HUR? I eget tempo och med gott humör, rätt anpassad klädsel, väl ingångna skor/kängor och redo för en härlig dag!

Varmt välkommen!
Lars Rehn

Från Finland till I 15

Från läsekretsen: Vår kamratföreningsmedlem Stig Skogsberg, 90 år, berättar på sitt mustiga språk om tiden efter sin tjänstgöring i Finland.

Fel från början. Jag inställde mig inte i tid. Jag var i finska armens tjänst. Som svensk frivillig, med nr 317 av 8000 frivilliga. Efter freden den 13 mars 1941 reste de flesta hem. Jag stannade kvar tills i slutet av april för att hjälpa till med avvecklingen av SFK. Vid hemkomsten fick jag reda på hur det kan gå om man inte i tid inställer sig till den lagstadgade värnpliktstjänstgöringen. JAG VAR EFTERLYST. Min salig morfar, gammal knekt och f.d. polis redde ut begreppen för myndigheterna.

Men i april 1941 kom jag till I 15 i laga tid. Redan i vid inskrivningen i gymnastiksalen blev jag vänskaplig ovän med kapten Håkanson. Han frågade om det fanns några med mekaniska erfarenheter. Det fanns flera, som jag också kände.

– Ja Kapten, svarade jag. Han såg på mej.
 – Hur fan vet ni att jag är kapten? Han fick ett svar som han nog inte glömde.
 – Å ja för fan, jag är ju inte född i går. En ny fråga.
 – Var har ni lärt er det?
 – I Trollhättans Landstormsförening, kapten.

Det blev jag ofta påmind om. Hur som helst, jag plockade ut kamrater som jag kände och visste att de hade maskinkunskaper. Vi skulle bli de första värnpliktiga som utbildades på den då nya PVLV-pjäsen. Vissa delar kände vi igen även om vi inte hade sett dem i sitt rätta sammanhang. 1936 uppköptes NOHAB av BOFORS. Så flera av oss var inblandade i militär produktion. De flesta av oss var inte helt bortkomna när det gällde såväl ban- som fältskytte. För egen del hade jag åtskilliga timmar bakom mig när det gällde både EX 1 och EX 2. Hade klarat av flera prov i FLOK Y. På grund av min ungdom ville jag inte upp bland FLOK

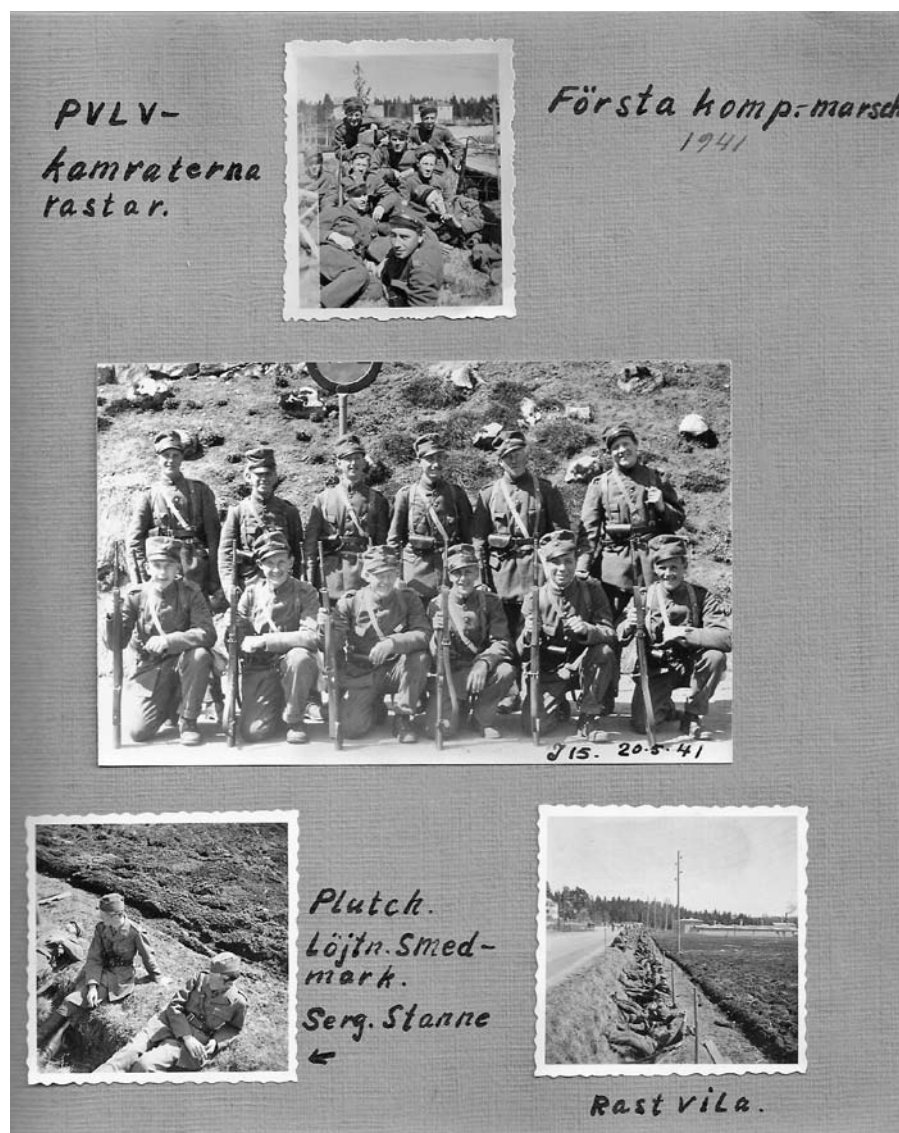
Ä-gubbarna. Jag var ensam ungdom, bland veteranerna. Flera pokaler visar att jag inte blev sist i tävlingarna.

Åter till PVLV utbildningen. Det var inga problem för oss. En av våra läromästare, Torsten Eklund, kom nyutexaminerad från Karlberg. Vi hade gått i söndagsskolan tillsammans, och honom skulle jag möta igen, på Hangöfronten på Murrays kompani i en grop till en blivande korsu.

Med FLOK och skytte i nästan 5 månaders vinterkrigstjänst i Finland så hade jag inga problem med eller på I 15. Det var nog snarare tvärtom. Efter en

tid var det dags att visa upp vårt kunskande för Överste Bergkvist. Jag fick i uppdrag att på en övningsstation visa och lära ut gevärets olika delar och då särskilt slutstycket. Det är så att numret på tändstiftet skall vara upp vid hopsättningen, annars är det risk att du inte har någon kännbar tryckpunkt vid avfyring. Nog så viktigt. Kapten såg nöjd ut och översten frågade om jag kunde ta isär och sätta ihop i mörker. Inga problem. Det blev en ny fjäder i hatten för Trollhättans Landstormsförening.

Så var det dags för kasernvakt. Löjtnant Smedmark drillade och förhörde oss. Kommer inte ihåg vem som var vaktchef

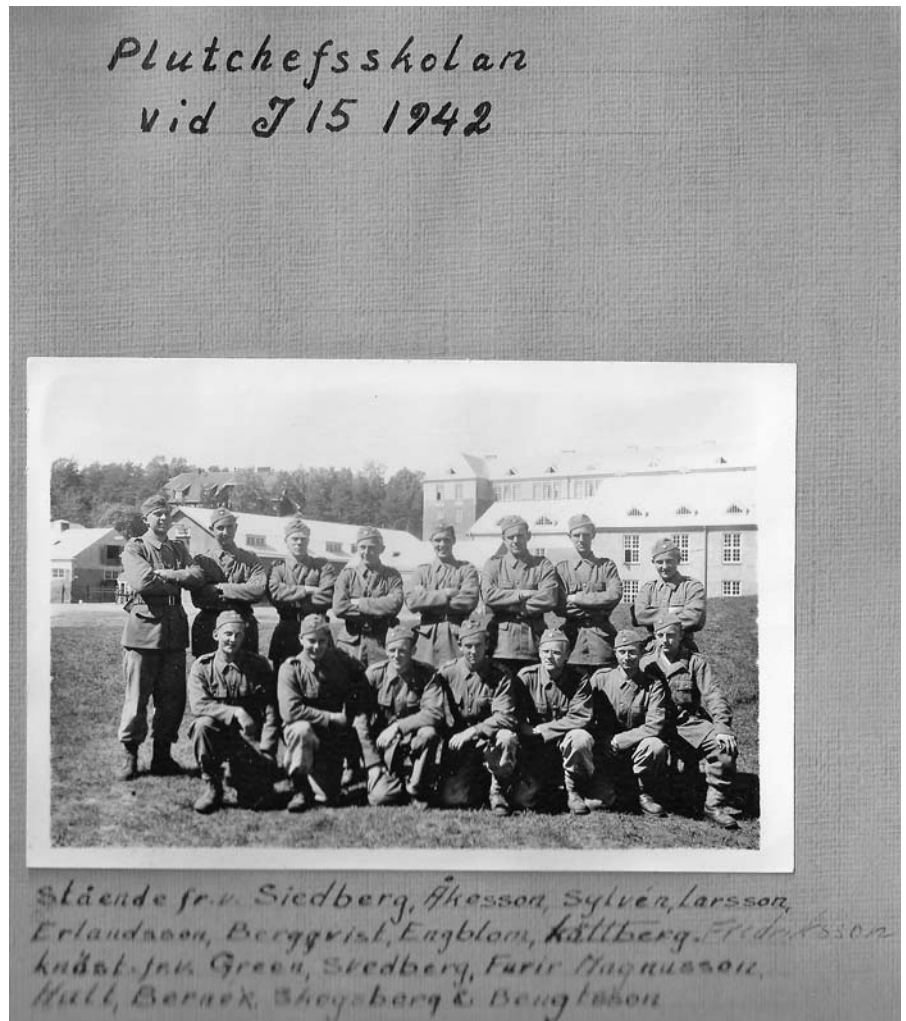

eller vad han skrev i "vaktboken". De tyckte nog att det var litet för riskabelt att sätta mig på post så jag blev avlösningsförare (det gängse namnet var avföringslösare). Det hela förlöt som vanligt tills det började mörkna. Då var det hänt. Larm från Stallgrinden. Där var cyklisten "Bagarn" Johansson på post. – Nr 280 med två man med språng till Stallgrinden!

Stackars "Bagarn". Kritvit i synen stammade han att det var vapenskrammel på "Igelkottshöjden", kullen mitt emot Stallgrinden. Jag anade fanstyg. Lösa skott är bra vid övning men inte om man skall stoppa antagonister eller folk som vill jävlas med vårt försvar. Order: Ur med de lösa skotten, ropa HALT ELLER JA SKJUTER SKARPT. Inget daltande. Jag vill minnas att en av mina kamrater var Winter, namnet på den andre har jag glömt. Winter fick order att ta vänster om kullen och ropa VÄNSTER om han såg någon. Den andre skulle ta höger och ropa HÖGER om han såg någon. Själv tog jag mitt på kullen. Skarp ammunition i patronläget. Nu var jakten på den som höll på att skrämman livet ur "Bagarn" på gång. En bit upp på "Igelkotten" vid en stor sten ser jag en lång smal hukande gestalt skynda bort. Jag ropade: HALT ELLER JAG SKJUTER SKARPT. Gestalten försvinner och jag hör Winter ropa: VÄNSTER, HALT ELLER JAG SKJUTER SKARPT.

Återsamling vid Stallgrinden. De två lösa skotten sätts åter i. Ett i magasinet och ett i patronläget. "Bagarn" börjar återfå sin normala ansiktsfärg. Efter det att vi avgått från vår vaktjänst och höll på med vapen och persedelvård i korridoren kommer Smedmark och frågar om det hände något särskilt under vaktjänsten. Jag svarade att en tokfan höll på att skrämman livet ur "Bagarn".

Nästa gång jag hade vaktjänst var som vaktchef. Jag hade ingen vetskap om grabbarnas kunskap i vaktjänst. De hade övats av en löjtnant. Vakten fick

reda på att så länge de stod på post var posten den som bestämde. Vem fan som än kom. Klara besked. Daglöjtnant var Mittag-Leffler. Även han Trollhättebo. Avlösningsgruppen hade kommit in och på sedvanligt sätt "snyggat till sig". Vid hörnet av vakten ser jag daglöjtnanten gå fram till posten och beordra honom att kalla ut vakten. Grabbarna var ungefär halvfärdiga med sin klädsel vid uppställningen. Det blev en grov utskällning på grund av ovårdad klädsel. NU VAR JAG ARG. Jag skrev i dagboken exakt vad som föregått utskällningen. Nu var det Mittag-Leffler som blev arg, när han läste det han skulle signera. Sådant läder skall sådan smörja ha. Nästa vaktjänst

gjorde jag vid Grafströms 3 Jägarkomp på Hangö-fronten hösten 1941, närmare bestämt den 28 augusti. Vi var två som med vår plutonchef, löjtnant Carl-Ragnar Beve, kröp fram till lyssnarpost nr 5 där vi avlöste danskarna. Men detta är en annan historia som kanske kommer en annan gång. Vem vet? Se och läs, boken Fronten närmast Stockholm sidan 233.

280-34-39 Skogsberg

Tacksamt mottagna Kamratgåvor

Eskil Jinnegård	Fristad
Falco Guldenpfennig	Borås
Kerstin Dahl	Fritsla
Sten Sandblom	Ulricehamn
Jan Börjesson	Täby
Sture Nyman	Hässelby
Greger Lorentzon	Linköping
Knut Evers	Göteborg
Alf Mattsson	Borås
Hans Eliasson	Gråbo
Lennart Axelsson	Borås
Jonas Henricsson	Billdal
Bertil Sahlin	Hjo
Lars Turesson	Borås
Arne Nordin	Borås
Sven Engblom	Borås
Bo Olsson	Brämhult
Bengt Tellow	Schweiz
Sture Karlsson	Ulricehamn
Anders Johansson	Alingsås
Rolf Lindgren	Billdal
Sture L Andersson	Falkenberg
Olle Ripadal	Borås
Nils Hansson	Mölnadal
Einar Pettersson	Borås
Ulla o Per Richard	Linköping
Stig Skogsberg	Trollhättan
Georg Johansson	Aplared
P G Hemborg	Stockholm
Bo Sandell	Uddevalla
Tage Hördeby	Sjömarken
Per Stenros	Lysekil
Eskil Jinnegård	Fristad
Anna Öster	Borås
Göran Poucette	Landvetter
Jörgen Paulsson	Borås
Gunhild Strålenhielm	Sandared
Håkan Dahl	Gällstad
Bill Andersson	Borås
Jan-Erik Törnqvist	Linköping
Bengt Ahlstrand	Åmål
Maja Barre	Täby
Göran Hansson	Trollhättan
Lars Andréasson	Uddevalla
Lars-Håkan Larsson	Lidköping
Gunnar Danielsson	Järfälla
C-E Bolling	Falkenberg
Bengt Ferm	Domsjö
Anna Öster	Borås
Ronny Reinholdsson	Göteborg
Eskil Johansson	Bollebygd
Bo Claesson	Borås
Inga Andersson	Borås
Skänkta 2009-03-16—05-26	

Besök O II fort i Göteborg

Två mäktiga 24 cm pjäser finns att beskåda på fortet.

Den 19 september gör vi en Kamratföreningsresa med buss till Kärningberget i Göteborg där vi blir guidade på det mäktiga Oskar den II fort. Det stod färdigt 1907 och invigdes av konung Oscar II och välsignades sedan av ärkebiskopen. Fortet med sina mäktiga pjäser har en spännande historia och är väl värt ett besök. I anslutning till fortet

ligger KA 4 museum med ett brett urval av KA-materiel. Där visas vi runt av våra kamrater från Göteborgs Garnisons Kamratförening för att avsluta kvällen med en gemensam middag på mässen. Vi återkommer med mer information i god tid i ett separat utskick.

Lars Rehn

Älvsborgs regementes Fotoarkiv

En nöjd fotogrupp som digitaliserat 11500 fotografier.

Cirka 11 500 fotografier omfattande tiden 1870-1998 har bevarats åt eftervärlden. Dessa förvaras för närvarande i kanslihusets källare och inryms i förvaringsboxar alternativt några fotopärmar. För att underlätta framtida "forskning" igångsattes genom Bengt Hörnbergs försorg ett arbete med att datorisera detta arkiv. Tyvärr hann inte vännen Bengt avsluta sitt arbete. Detta låg då i "träda" en längre tid.

Efter en viss tvekan åtog sig Lars Bratt, Lars Rehn och Thomas Linusson att

fullfölja arbetet med fotoarkivet. Många timmar senare kunde fotogruppen, som den kallades, och med viss vedermöda lämna över ett färdigt arbete.

Det finns nu en extern hårddisk som intresserade kan ta del av. Regler för denna hantering kommer att utfärdas senare, mycket beroende på var och hur ett framtida museum kommer att kunna utformas. Fotoarkivet finns även förvarat på Borås Stadsarkiv i form av tre DVD skivor.

Lars, Lars och Thomas

Till alla er som tjänstgjort såsom befäl eller värnpliktiga i kasern I på I 15

Utifrån har man kunnat iakttaga att något skett med kasern I på gamla I 15. Delar av ytterväggar har tagits bort och gjorts om, en ny trappuppgång med hiss har växt fram på den sida som vetter mot kaserngården. Ytterväggarna får åter den gamla vackra ursprungsfärgen som målades 1914. På framsidan står det Kunskapsskolan och Portalen.

För någon vecka sedan gick jag nyfiken den nya trappan upp till andra våningen. Kände både igen mig och samtidigt inte alls. Allt var nytt. Träffade rektorn för Kunskapsskolan, fick en tid för en träff till fredagen 29 maj.

Det som en gång varit logement var nu lektionssalar och lärarrum. Där kompaniadjutanten och kompanichefen haft sina platser fanns nu skolsköterskan. Där logement 1 och 2 funnits var nu gjort till en trivsamt utspisningsplats för elever och lärare samt ett kök där eleverna hämtade sin mat på brickor. Mest imponerad blev jag av den vackra aula som nu fanns där lektionssalen och dagrummet fanns förut.

Kunskapsskolan är en friskola för klasserna 6–9 med upptagningsområde från hela Borås med omnejd. För närvarande indelas eleverna i ”basgrupper”, om 20 stycken och arbetar i kunskapsnivåer. Antalet lärare är 13 stycken och skolchef är Fredrik Hellström. Nu disponerar skolan andra och tredje våningen men kommer snart att få även den fjärde våningen och beräknar då att antalet elever blir cirka 400 st.

Som vi äldre oftast påstår är det stor skillnad på nu och förr vad som gäller skolan. Jag blev mäktigt imponerad, inte

bara utav vår gamla kasern, utan även av den positiva stämningen bland lärare och elever. Allt var inte bättre förr.

Lars Rehn

Hissen i gamla kanslihuset är nu klar. För den som förfasat sig över den ändrade exteriören kan konstateras att nybygget blev lyckat. Även ingången från hissen till mässen har blivit mycket bra. Finns funderingar på vilken våning man befinner sig hörs en ljuv stämma att man är t.ex. på tredje våningen. Trevligt!

Lars Rehn

Ungdomskamraten

Han mindes ungdomsårens beta kamp
för rättvisan och solidariteten
för länge sen, nu är han mäktigt pamp
kamraten, han som stred för jämlikheten

På barrikaderna ett samstämt par
mot orättvisan och förtryck och dylikt.
Numera välanpassad redo till försvar
av etablissemangen, stelt och kyligt.

”Nog har man kämpat och nog haft ett
knog
men fast jag nu forcerat uppförsbacken
så är jag samme enkle jobbagrabb”
sa pampen o gled bort i Cadillacen.

Bo Tjvick

”Vita non est vivere sed valere vita est”

Att leva är mer än att bara hålla sig vid liv.

Gamla ord av visdom, men lika sanna idag som för två tusen år sedan. Och nog är det så att vi var och en gärna ser att våra liv är något mer än enbart år som läggs till räkningen.

Vi vill vara någonting, vi vill uppnå någonting och vi vill betyda någonting för vår omvärld. Det kan vara en pålitlig vän, en älskad make, maka, eller förälder med en familj som ser upp till dig som en källa av trygghet och värme. Att inte bara leva ett liv, utan att leva ett gott liv.

Det är inte självklart att det blir så, framför allt inte utan din aktiva medverkan. Men vad kan du då göra? Omvärlden och omständigheter som påverkar ditt liv är inte alltid möjligt att styra. Nej, men det finns en faktor som du alltid är herre över. Der är du själv. Vem du är och vad du gör.

Första steget i skapandet av en bättre värld är att göra sig själv till en bättre människa. Det kan låta pretentiöst men det gör det inte mindre sant.

”Labor improbus omnia vincit” – Oförtrutet arbete övervinner allt.

Lars Rehn

Kunga- besök

Under lördagen den 4 april besökte Hans Majestät Konungen Elfsborgsgruppen och 321. hemvärnsbataljonens KFÖ. HMK anlände med tåg till Skövde där två helikoptrar väntade för vidare transport till Remmene skjutfält och dagens skjutningar. Där tog Rikshemvärnschefen emot tillsammans med bland annat Chefen för FömedC och chefen för Elfsborgsgruppen.

Förmiddagen ägnades åt besök vid ett antal stridskjutningsstationer innan helikopterfärden gick vidare mot Säve och bataljonsstaben.

Vid landningen mötte bataljonschefen och tillammans med bataljonsstaben redogjorde de för läget i bataljonen.

En fältlunch stod sedan på programmet i ett gammalt hederligt "order- och mässtält". Lunchen tillagades av en förstärkt kokgrupp ur bataljonen och

Förplägnadspersonalen fick kungligt beröm

efter lunchen kom H.M.K. på besök in i koket och fick en pratstund med förplägnadspersonalen.

Under eftermiddagen genomfördes tre föreläsningar på Säve innan det var dags för en intervju med Tidningen Hemväret.

Efter lite förfriskningar eskorterades HMK till det väntande tåget av fem ordonnanser ur FMCK.

Text & foto: Elfsborgsgruppen

Borås och Västra kompaniet i samövning

I mitten på maj genomförde Borås hemvärnskompani och Älvsborgs Västra hemvärnskompani baskrav och skyddsobjektsövning tillsammans.

Övningen startade på lördagen med baskrav, det vill säga skjutning, CBRN och sjukvård för att senare på kvällen övergå i en kompaniövning där det gällde att bevaka/skydda en bro samt bevaka förråd för förberedande förnödenhetstransport.

Väl framme vid bron visade det sig att fientlig verksamhet fanns i terrängen samt att bron var minerad, plutonerna löste sina uppgifter och återvände till kompaniplatsen för att förnöja sig med den gröna varianten av McDonalds, fältgrillade hamburgare.

Söndagen statade med stationssystem där fördjupad KSP-utbildning, patrulluppträ-

dande samt upprättande av checkpoint ingick, allt med bakgrund av lördagens kompaniövning.

Av stationerna var det endast KSP-utbildningen som var lugn, patrullövningen blev en svettig variant och checkpointen blev störig av idoga figuranter, många beslut att fatta i en stressad miljö.

Kompanistaben fick också svettas lite med inkomna händelser och förfrågningar.

Sammanfattningsvis var det en nyttig övning för alla inblandade inte helt utan vissa brister men utan övning lär vi oss inte hur det skall fungera i ett skarp läge.

Text & foto: Kay Andreasson

Ksp 58 in action med fokuserade hemvärnsmän

Major Jörgen Borg arbetar med säkerhet inom Göteborgs Garnison

Nya sällskap med gäster till Göteborgs Garnison

Garnisonsmässen öppnar upp för nya sällskap. Eftersom det rör sig om militära områden som är s.k. skyddsobjekt frågar vi oss hur tillträde skall ordnas på ett smidigt sätt för de nya grupperna. En som kan ge besked är garnisonens säkerhetschef, Jörgen Borg och vi har besökt honom för att få klarhet.

På sitt tjänsterum i Byggnad 1 förklarar Jörgen för oss med hjälp av ett invecklat organisations schema hur Göteborgs Garnison med Försvarsmedicencentrum (FömedC) är uppbyggd.

– Garnisonen är mycket komplex, säger Jörgen och beskriver huvudenheterna. FömedC inrymmer Staben, Försvarsmedicin, Elfsborgsgruppen, Garnisonsenheten och Lokalplaneringsenheten. Dessa skall samsas med övriga militära enheter såsom Amfl, Marinbasen, Försvarsmaktens Logistik m.fl. Utöver detta är även civila verksamheter representerade inom området som Kustbevakningen, Sjöfartsverket, Pliktverket och Fiskeriverket, för att nämna några.

– Vår uppgift är att stödja verksamheterna i säkerhetsfrågor, fortsätter Jörgen. En del i säkerhetsskyddet (s.k. security) är t.ex. behörighetsskontroll vid inpassering. Ibland pågår verksamheter som måste skyddas från obehöriga. Det vi i Försvarsmakten benämner verksamhets-säkerhet (safety) handlar om att förhindra olyckor. Det är inte mitt ansvarsområde, men är lika viktigt och ett gemensamt ansvar vi alla har.

Ett nytt system för besöksanmälan är under införande och befinner sig f.n. i utprovningstadiet. I anslutning till detta passar vi på att göra en översyn av alla besök som sker till Garnisonen. Denna analys är ett digert arbete mot bakgrund av Garnisonens storlek och nämnda komplexitet. Detta ligger sedan till grund för en förhoppningsvis smidig och enkel hantering av såväl alla aktörer vid Garnisonen som dess besökare, utan att vi för den sakens skull gör avkall på våra säkerhetsskyddskrav.

– Lagar och regelverk måste naturligtvis följas och rutinerna därmed vara

anpassade till dessa, säger Jörgen. Men vad gäller inpassering av civila utan egen behörighet, är det klart att besöksmottagaren spelar en central roll. Det är denna person som har ansvaret för sina gäster. Inte bara skall besökarnas identitet vara klarlagd, utan även skall dessa informeras om vad som gäller för besöket och var man kan röra sig.

– Ingen skall vara där han inte borde, menar Jörgen och tillägger att kontroll av eventuellt utländska besökare måste kunna göras i god tid före besöket.

Det finns alltså anledning att de ”värdar” som får förtroendet att ta in gäster till Mässen är noggranna, anmäler besöket i tid till rätt beslutsfattare och får klartecken. Detaljerna i proceduren är i skrivande stund under utarbetande och kommer att informeras om på ett tydligt sett vid införandet. Strävan är att besök skall kunna ske säkert, smidigt och enkelt. Jörgen är övertygad om att besökare skall acceptera villkoren och kunna känna sig välkomna till Garnisonens område.

Peter Andersson

Stor inlevelse karaktäriserade bataljonens soldater

Skärgårdsbataljonen i årets största arméövning

I strålände sommarväder genomfördes vecka 17 en Hemvärns-KFÖ i Västsverige under ledning av Skaraborgs regemente. Skärgårdsbataljonen gjorde sitt där landbaserade trupper inte kunde verka. Större delen av Sveriges befolkning bor i städer eller tätbebyggda områden. Eftersom dagens konflikter kan förväntas uppkomma där, så måste Försvarmakten kunna verka även på sådana platser. För vår del skulle den stora oljehamnen och raffinaderiet vid Brofjorden säkras och som ett övningsmoment genomföras MOUT (Military Operations on Urban Terrain) i Lysekil där en grupp av fientliga agenter hade iakttagits.

Centralt för övningen var samverkan och ansvaret hade fallit på chefen P4 (Skaraborgs regemente) som många hemvärnsbataljoner i Västsverige agerar under. Vi var alltså underställda P4 och hade närmast att samverka med Bohus hemvärnsbataljon, som hade ansvaret för själva raffinaderiet och vi för havsområdet utanför.

Etablering och samband

Den största utmaningen vid en så här stor gruppering är logistik och samband och visst var det brister. I bussar, bilar och inte minst båtar tog vi oss till operationsområdet. Hela fredagen kördes utrustning till förutbestämda platser. Dessvärre tamjades inte utlandet av radioutrustningen med signalisternas jobb och de nödvändiga radioenheterna fördes ut på plats innan signalisterna hann med att programmera dessa. Detta medförde stora svårigheter att få erforderligt samband under natten.

Natten ja – det blev synnerligen sent innan bataljonschefen var rimligt nöjd med förhållandena och vi kunde få vila några timmar. För många av oss kändes det ganska obekvämt att vistas på liggunderlag på ett hårt golv eller grusplan och det blev dåligt med sömnen. Lite avundsjuka var nog en del på de soldater som hänvisats till sängar i vandrarhem och andra anständiga sovplatser. Men lite får man väl stå ut med som soldat!

Verksamhet och operationer

Som så ofta består våra uppgifter i att ta och säkra terräng och därefter hålla bevakning av området. Vi har specialister för varje uppgift. Vårt huvuduppdrag var att säkra de stora oljefartygens väg in och ut i Brofjorden, där Sveriges största oljeraffinaderi, Preemraff, ligger. En mycket realistiskt uppgift som ganska lätt skulle kunna hotas av illvilliga krafter. Blotta hotet skulle kunna få oljetankerns befälhavare att gå till något annat land med den begärliga oljan.

Efter att Bohus – vårt insatskompani – hade säkrat Kornöarna upprättades kompanistaber och observationsplatser i området. Efter vissa igångkörningsproblem kom sambandet igång och vi var operativa. Vi hade ett antal MPC och QRF (Quick Reaction Force) placerade på våra stridsbåt 90 och dessa hölls synnerligen engagerade av spelledningen. Massor av gulfflaggade båtar svärmede som flugor runt vårt område.

Inga böner från figurantfartygen hjälpte utan man blev obönhörligt avvisad. Vissa svårigheter var det med den figurantbåten som bara talade ryska, men inför de bistra soldaterna på MCP-båten så gav dom sig till slut.

Specialister i farten...

Det är alltid lika imponerande att erfara bredden av kompetensen inom Hemvärnet. Nyttan av alla samlade förmågor är en oerhörd tillgång i vår kår. Det är faktiskt svårt att tänka sig någon situation, där vi skulle ställas inför problem som vi inte kan lösa. Från nymuckade och vältränade amfibiesoldater, välutbildade signalister, förare av skilda fordon, till människor med de mest skiftande bakgrunder! Lägg därtill en lyhörd bataljonsledning som "förvaltar" sin personal på bästa sätt, så förstår man att motståndarna inte har en chans!

Vi kan bara visa ett litet urval av alla deltagare i övningen, men bataljonschefen Lars Olsson har fått mycket beröm för bataljonens insatser.

- Jag är imponerad, säger Lars, att vi lyckades vara ganska operativa redan kl 22:00 på fredagen, när många inte

slutade sina arbeten förrän kl 17:00! Jag är mycket glad att vi har så kunnig och hängiven personal, fortsätter Lars.

Bohus insatskompani rensar upp i Lysekil

Redan klockan 06:00 hade kompaniet omgrupperat till Lysekils norra hamn. Incidenter hade rapporterats både från ett kommunförråd och industrihamnen på Grötö. Skärgårdsbataljonen har ett ytterst vasst vapen i form av vårt insatskompani – Bohus kompani. Under major Höfnell verkar yngre och mycket vältränade soldater – vältränade såväl fysiskt, som stridstekniskt. Med sin bakgrund från amfibieverksamhet kan man gripa in i såväl marin miljö som i terrängen – inte minst urban sådan.

Flitiga övningsledare hade lagt upp ett spel där terrorister hade överfallit ett kommunförråd och skadat ett antal kommunalarbetare på väg ut till sina uppdrag. Under iakttagande av stor säkerhet – så stor det nu går att åstadkomma i fullkomligt obekanta och kolsvarta utrymmen ryckte de fram och säkrade byggnaden. De skadade "kommunalarbetarna" togs om hand av skickliga sjukvårdare på ett

ytterst realistiskt sätt. Övningsledningen hade inte snålat på karamellfärgen!

Nu kom rapporter att obehöriga med vapen hade syntts dra sig tillbaka genom staden och kompaniet fick order att följa de fientliga och säkra området. Under framryckningen genom staden kom en grupp barn som storögt åsåg alla de stridsmålade soldaterna korsa deras väg. Hoppas att deras ledare lyckades förklara att det inte var så farligt som det såg ut!

Man måste beundra dessa unga män som kan rycka fram springande i marschkängor och fullt stridsutrustade. Författaren, som har sina bästa fysiska år bakom sig, kan knappt springa i deras takt ens med joggardojor och bara kameran!

Hur som helst, det knattrade bra från soldaterna och figuranterna och det gick som det brukar. De "goda" vann och fienden kördes i havet. Fast denna gång hade dom en båt tillhands och slank ur våra nätt.

Vill Du veta mer om Skärgårdsbataljonen? Läs mer på hemsidan www.hemvarnet.se/323, där denna artikel är hämtad.

Text & Foto Peter Andersson

Som gammal Amf har man varit i Lysekil några gånger ...

Hemvärnet får tillträde till Garnisonens mäss

Genom ett nytecknat associationsavtal får Elfsborgsgruppens hemvärnsenheter tillgång till Älvsborgsmässen på Käringberget. Bataljonerna och kompanierna kan var och en nu använda hela eller delar av mässen.

Vi träffar John Malkki, chef för Partille hemvärnskompani, tillika förste vice ordförande i Elfsborgsgruppens hemvärnsråd, för att få reda på lite hur det ligger till. John berättar att såväl de fyra bataljonerna som de 19 kompanierna nu har rätt att boka hela mässen vid ett tillfälle och övervakningen vid tre tillfällen under året utan hyreskostnad. Därutöver kan hela eller delar av mässen bokas av enskilda hemvärnsmän och frivilligpersonal enligt särskild prislista för konferens eller fester. Man kan med fördel även beställa mat och dryck från mässköket i samband med arrangemanget. Eller varför inte bara poppa in för en välagad lunch!?

Elfsborgsgruppens hemvärnsråd

Hemvärnsrådet organiserar kompani- och bataljonsråden och arbetar för medin-

flytande och demokrati enligt sedvanlig modell. Sedan John tillträdde i mars har struktur och målsättningar i arbetsgrupperna börjat utvecklas. Man har flera arbetsgrupper, såsom AG-motion, AG-högtidsmiddag, AG-stöd, AG-medalj och AG-förening, samt en valberedning. För att få mera stadga i verksamheten ser man nu också över rådets arbetsformer för att de mer skall likna den som en "civil" förening tillämpar. Det är de valda rådsmedlemmarna i bataljoner och kompanier som står för rådsarbetet.

John ser rådsarbetet som mycket angeläget.

– Genom rådet har enskilda stor möjlighet att påverka villkoren för Hemvärnet, säger John. Vissa har inte någon erfarenhet av praktisk demokrati, men det är synd att avstå, för man missar chansen av påverka Hemvärnets vardag.

John uppmanar till diskussioner och att man motionerar via ordinarie kanaler för att föreslå förbättringar och förändringar. Allas åsikter är viktiga och John vill att alla skall göra sin röst hörd.

Högtidsmiddag 29 maj

Redaktionen hade nyligen tillfälle att övervara en högtidsmiddag på Mässen. Det delades ut tre guldmedaljer och elva silvermedaljer till förtjänta medaljörer. Och det var verkligen högtidligt! Garnisonens höga chefer och prominenta gäster från Rikshemvärnsrådet och Föreningen för Göteborgs Försvar var närvarande, och inte minst riksdagsledamoten Eva Flyborg (fp), suppleant i Försvarsutskottet, gav strålgång åt sällskapet. Med varandra froterades tjugusiga uniformer, blänkande gradbeteckningar och medaljer som alltför sällan får umgås med varandra enligt gammal god militärtradition.

Om man vill boka Älvsborgsmässen så skall man ta kontakt med sin enhetschef, som i sin tur tar kontakt med ansvarige på Mässen. Se faktaruta i annan artikel i detta nummer av Älvsborgarna. En sammankomst i den traditionsrika före detta officersmässen är något man inte glömmar så lätt!

Text & foto Peter Andersson

Eva Flyborg, Lennart Bengtsson, L-G Olsson och John Malkki på högtidsmiddag i Älvsborgsmässen

Eld upphör!

Skogsbranden i Bönabo i Ale kommun är nu bekämpad. Efter nära nio dygns intensivt arbete i det 500 hektar stora skogsområdet norr om Göteborg, kunde hemvärnssoldaterna ur Elfsborgsgruppen åka hem på måndagskvällen.

Soldaterna har släckt eld, bekämpat glödhärdar, burit mängder med slangar och patrullerat med motorcykel för att upptäcka nya bränder. Andra uppgifter var att med hjälp av terrängbilar transportera avlösningar och mat till släckningsstyrkan.

Arbetet i skogen var varmt – och rökigt. Det pynde överallt!

Under det sista insatstdygnen var Hans Ackeskog militär insatschef (MIC). Ett 20-tal hemvärnssoldater arbetade då med att bevaka området för att förhindra att glödhärdarna övergick till riktiga bränder:

– Så här mot slutet handlade det mycket om att tillsammans med Räddningstjänsten övervaka några områden där det tidigare funnits tendenser till nya bränder.

Branden i det vackra friluftsområdet började lördagen den 25 april. Larmet gick

kl. 18.43 till Elfsborgsgruppens hemvärnsbataljoner. En och en halv timme senare kunde den militäre insatschefen räkna in 25 soldater på plats, fler följde strax efter midnatt.

Sedan dess har flera hundra hemvärns-soldater ur Elfsborgsgruppen i Göteborg, Bohus-Dalgruppen och Hallandsgruppen samt värnpliktiga från Luftvärnsregimentet kämpat med lågorna i brandområdet.

Anders Finn från Räddningstjänsten

var den som först ledde arbetet med att bekämpa branden:

– Vi har haft otroligt stor nytta av hemvärnspersonalen som hjälpt oss med släckningen men också med logistiken, transporter, mat och eget samband. Övärderligt.

*Text & foto:
Lennart Hammarstrand*

Kamrater,

Jag kan med glädje konstatera att vår, med kamraterna i Borås, gemensamma tidning varit framgångsrik och fått mycket beröm från många håll. En avgörande faktor för framgången är det skickliga och engagerande arbete som vår redaktör Lennart Hammarstrand utför.

Äras den som äras bör.

Han kan naturligtvis inte göra allt själv utan är beroende av att vi medlemmar lämnar underlag i form av artiklar och bilder. I det stycket finns en stor utvecklingspotential.

Så långt är allt väl. Det andra stora syftet med vårt gemensamma kamratföreningsförbund är rekrytering till våra respektive lokalföreningar. Här utgör garnisonens hemvärnsförband den största nyrekryteringsmöjligheten. Vi måste bli bättre på att sprida information om vår verksamhet och aktiviteter. Men jag vill också rikta en uppmaning till alla, såväl inom hemvärnsförbanden som anställda inom Göteborgs garnison, att kontakta oss för vidare information. Ett utmärkt tillfälle för kontakt är ett besök på KA 4 museum som är bemannat alla onsdagar. Det går också att få visning efter beställning (tel. 031-69 24 97).

Vid senaste styrelsesammanträdet beslutades att KA 4 museum skall inordnas som en enhet i kamratföreningen. En-

Bo Andersson

hetschef är naturligtvis Gustav Lundberg och vapenlicensansvarig är Christer Fagervall. För framtiden har vi sedan länge hoppats på ett närmare samarbete med O II fort. Tyvärr verkar det som att Statens Fastighetsverk inte avser satsa på en upprustning av fortet. Således får vi leva i ovisshet om O II fort framtid ett tag till.

Slutligen tillönskar jag alla en varm och solig sommar men glöm inte att anmäla er till våra aktiviteter främst KA-kamratföreningsträffen i Göteborg 21/8- 23/8. Som arrangerande förening är det viktigt att vi är väl representerade.

Varma sommarhälsningar

Bo Andersson

Ordförande

Göteborgs Garnisons Kamratförening

Bemärkelsedagar under 2009

Vi hyllar våra jubilarer!

90 år

Fridolf Askerstad	16 mars
Arne Olsson	28 juni
Bertil Svensson	30 december

85 år

Ulf Ressel	27 april
Carl-Gustav Hogedahl	19 augusti
Torsten Hallberg	18 november

80 år

Åke Carlberg	24 februari
Hans Andréasson	18 mars
Lars Johnelius	09 april
Maj-Britt Paepke	28 april
Karl-Axel Eriksson	19 maj
Birgit Appelbrink	20 juli
Margareta Lager	03 september
Lars-Erik Larsson	21 oktober
Ebbe Schön	13 december

75 år

Bror Brodén	19 januari
Rolf Brix	26 mars
Olle Dellming	25 april
Carl-Fredrik Rehbander	05 september
Eva Hugosson	24 september
Stefan Liljefors	20 september

70 år

Sven Persson	27 april
Sören Sörensson	11 april
Jan Andersson	10 juli
Sune Forsmark	11 juli
Lars-Erik Wallerström	21 juli
Nils Gustav Löfgren	07 oktober
Bengt Sänne	11 oktober
Lennart Engström	01 december

60 år

Gösta Ohlin	16 maj
Jan Blomqvist	16 oktober
Anders Balte	22 december

Troigna medlemmar

Nedanstående personer har, enligt vår medlemsmatrikel, varit medlemmar i Kustartilleriets Kamratförening/Göteborgs Garnisons Kamratförening i 50 år eller mer (2009).

Arne Palmgren i 60 år;
Alfons Hansson i 57 år;
Rolf Brix, Karl-Henry Mauritsson och
Georg Wockats i 50 år.

Snacka om troigna medlemmar!
Sven-Göran Palm

Gåvor till museet och Blomsterfonden

Ett stort tack till er som skänkt en gåva till museet och blomsterfonden
Bokfört t o m 2009-05-05

Gunnar Ernflykt	500 kr
Olle Dellming	200 kr
Peder Ugglå	100 kr
Bengt Delang	100 kr
Stefan Sjögren	100 kr
Bo Björheden	150 kr
Lennart Frid	100 kr

Några av Bo Risbergs medaljer och andra utmärkelser

Bo Risberg finns inte längre bland oss

Föreningens äldste medlem, disponenten och f.d. riksdagsmannen Bo Risberg har stilla somnat in i sitt 97:e levnadsår. Bo föddes den 26/8 1912 i Vasa församling, Göteborg. Han blev medlem i Kustartilleriets Kamratförening vid bildandet 1936 och var sedan föreningen trogen livet ut.

Bo levde ett spännande och innehållsrikt liv. Under senare delen av 30-talet var han instruktör och ledamot i Göteborgs Luftvärnsförening. För dessa insatser erhöll han Göteborgs Befälsutbildningsförbunds silvermedalj 1940 och Göteborgs Luftvärnsförenings förtjänstplakett i guld 1947. 1940 tog han examen vid Kungliga Sjökrigsskolan, blev fänrik i Kustartilleriets reserv och löjtnant 1943.

Från mitten av 50-talet till någon gång på 1970-talet var Bo Risberg styrelseledamot i Föreningen Göteborgs Försvar. 1950 instiftade han Kustartilleriets Befälsutbildningsförening och var inledningsvis dess interimsof förande. Han engagerade sig mycket för Finlands sak under andra världskriget och för detta tilldelades han 1946 Mannerheims minnesmedalj för humanitär verksamhet. Året därefter tilldelades Bo Risberg

Finlands Lejon-orden (Riddare av Första klassen), en orden som enligt Förordning angående instiftande av Finlands Lejons orden 11.9.1943/747 förlänas till vedermäle för framstående såväl civila som militära förtjänster.

1947 erhöll han KA 4 Kamratförenings bronsmedalj för 10 årigt medlemskap och vid senare tillfälle även silvermedaljen. Utöver militärt intresse så hade Bo under sin levnad en rad andra uppdrag inom såväl näringslivsorganisationer som i politiska föreningar, socialtjänst, jakt och naturvård mm. utöver sitt arbete som VD i en rad olika företag under åren 1938 – 1966.

Bo Risbergs KA-sabel, som han fick vid sin reservofficersexamen 1940, prydde hans kista under begravningsakten. I enlighet med hans testamente överlämnades den sedan till Marininspektören och tilldelades en välförtjänt amfibieofficerskadett vid årets officersexamen.

Vi hedrar och tackar en trogen kamrat.

Sven-Göran Palm

Mul 15 under gång, Göteborgs Garnisons Kamratförenings arkiv.

Förvandlingen

Egentligen visste vi väl inte vad som väntade, när vi ryckte in på KA 4 en solig dag i juni 1956.

Vi var ett gäng unga värnpliktiga, som tagits ut till en 15 månaders utbildning. 1956 flyttades Befälsskolan från Karlskrona till Göteborg och Kungl Älvsborgs Kustartilleriregimente.

Vi kom från alla håll i Sverige – Yngve Nilsson kom från Holmön utanför Umeå, honom kallade vi ”Lappen” och Birger Redmo kom från Karlskrona, hans skulle sedermera få höga befattningar inom KA, Björn Siewert kom från Djurs-holm, han var vår fotograf, Bo Malmquist kom från Malmö och blev marinmästare i simning och Kjell Sörquist kom från Torslanda/Göteborg och han blev KA 4 trogen till sin pensionering.

Vi fick efter en kortare tid major Bertil Stjernfeldt som skolchef och han införde många nya och överraskande övningar som snabbmarscher i full mundering, cat crawl, rodd med landstigningsbåtar, bergsklättring på lodrätt vägg osv. Efter viss möda blev vi minörplutonen, 5. pluton, med minörstövlar i läder, häftiga sjöjackor och sjömansmässig marschtakt. Vi hade förvandlats från lite halvsega beväringar till ett gäng med självkänsla under våra befäl lt Weche, ser-

geanterna Ysing och Sverre Larsson, furir Wellbring m.fl.

Det var då det hände

Sovjetunionen invaderade Ungern. Engelsmännen intervenerade i Suez och den svenska regeringen såg allvarligt på det utrikespolitiska läget. ÖB anbefallde högsta beredskap och regementschefen överste Haglund fick order att sända iväg Muldivisionen på striduppdrag. Vi skulle krigsminera Sveriges sydkust med början i Helsingborg. MUL 15, Stanley och Tordmulen utrustades och halva 5. pluton blev besättning och stridsminörer. Den andra halvan med bl.a. Ronny Elmström och Gunnar Blad kommanderades till Karlskrona och MUL 13 för att minera Skånes sydkust. De grävde ner kablar m.m. runt Falsterbo och i trakten av Ystad.

Det första dygnet blev tufft. Vi låg i hängkojer ovanför minorna och MUL 15 slingrade i havet. Vi skulle styra, sova, äta och träna inför de kommande uppgifterna och sjösjukan var inte långt borta. Vi hade två kockar ombord, som gjorde ett kanonjobb under Öfu Harry Sundbergs ledning. Besättningen diskade i en 20 liters zinkbalja och torkade all disk med lindrigt rena handdukar. Diskvatten blev allt grumligare och handdukarna allt våtare och detta till trots, blev vi inte

magsjuka – eller kanske var det tack vare detta?

Väl i Helsingborg lade vi till på Parapeten och satte ut beväpnad vakt. Sedan hämtade vi minor, K2:or, och kablar i förråd långt ute på en åker ett stycke NO om Helsingborg. Vi öppnade lådorna med sprängkolvar med darrande händer, satte på induktionsorgan, lödde och isolerade och började lägga ut minlinjer.

Minstationen klargjordes och några placerades där med mätinstrument och kontroll av syflinjer.

Det blev en tuff tid. Höst i Öresund, kallt, blöta kläder, skarvbåtar som gungade och skvätte, skarvlådor som läckte, motorsoffi som osade och vakt på kajen då vi låg inne. Vi tog bevakningsuppdraget på allvar och en natt skrämde Petter Hallén nästan livet ur en civil nattvakt med anropet: ”- Vem där? Halt eller jag skjuter skarpt !!!”

Så gick dagarna. Vi blev allt mer vana vid uppdraget. Lödningar och isoleringar klarades allt bättre trots att materialen inte alltid höll måttet. Grejerna kom ju ur krigsförråden och en del isoleringsband var gamla och kablar inte alltid helt färska. I skarvbåten kämpade Östensson och Hallén under ledning av serg Sverre Larsson. MUL 15 rullade och kabelvindorna kinkade.

Fälttävlan på KA 4.
Bakre raden:
Lennart Henell, Steve
Dempe, Olle Eriksson
Främre raden:
Lars Petter Hallén,
John Albrechtsson,
Lennart Gustavsson

HMS MUL 15 i Öresund vintern 1956

Sergeant Stigevall lärde ut, kollade och skällde, men det var nog mest en kvalitetsfråga, egentligen var han en skicklig yrkesman och FC. Löjtnant Weche uppmuntrade – men minrälsen fungerade och kranen sköttes av Öfu Wigö, som också var vår tunge dykare. Tvättbyten skedde ombord när det kom rena kläder i stora grå säckar, och varje lördag marscherade vi ”taktfast” till badet i Helsingborg för nödvändig rengöring (ombord fanns bara enkla tvättställ).

Efter några veckor var det dags för Råå och Landskrona och sedan blev det Limhamn och vattnen utanför Malmö. Där träffade vi marinlottorna på en trevlig festkväll på Lucia. Först var de lite besvikna över att vi inte var flottister, men snart insåg de att vi var tuffa marinsoldater som briserade som minor om det gick oss emot. Det gjorde det inte!

I mitten av december var uppdraget avslutat. Minorna låg där de skulle och alla lödningar, isoleringar och induktionsorgan var i funktion. Vi kunde se fram emot ett starkt försvar i syd.

Då detta kom till allmän kännedom lugnade Sovjet ner sig och egyptierna blockerade Suezkanalen för lång tid.

5. pluton fortsatte med MUL 15 till Waxholm för att förstärka huvudstadens försvar. Där anslöt också MUL 13 och vi återförenades. Det blev några minslingor där också, men nu var vi ju välutbildade minörer. Jobbet var klart 22 december och då fick vi permission över julen, mycket tack vare att stockholmskullarna Björn Siewert, Lars Ullme, Göran Liedström, Lars Zetterlund m.fl. åtog sig att ta julvakterna. De kunde ju åka hem mellan passen. Det behövdes bara fartygsvakt ombord i hamnen på Oscar Fredriksborg

Plutonen var nu återförenad och i januari månad 1957 återvände MUL 15 till Göteborg och plutonen var nu tillbaka i KA 4 hamn som ganska säkra minörer efter fullgjort uppdrag. Vi fick alla en veckas extra permission innan det bar iväg igen. Först för en veckas dyktanksträning i Karlskrona och därefter tre veckors vinterutbildning på KA 5 i Härnösand. Den del av plutonen som skulle bli stam- eller reservofficerare fick sin utbildning i Storlien.

Därefter väntade ett liv i Waxholm på KA 1 och på Korsö i närheten av Sandhamn, där vi fördelades på röjdykare och båtchefer under ledning av kaptenerna

Larsén och Wrangel, sergeant Gustavsson och Öfu ”Tippen” för specialtrimning. Här fanns utrymme för lite vardagslunk helt olika det liv vi levde ombord på MUL 15 i höstmörkret och på förvintern. Det blev också en härlig tid med navigationsövningar med gamla vedetbåtar – en av dem gick fortare back än fram om vi minns rätt. Fartygschefen var flaggjunkare och vi kallade honom Silvertopp på grund av hans vitnade hjässa.

I början av augusti månad 1957 skildes vi åt för att göra tre veckors trupptjänst på hemmaförbanden. Själv blev jag däcksfurir på MUL 11. Gamla 11:an har nu lämnat rullorna och finns vitmålad och fin i England och fungerar som dykarfartyg.

Värnplikten var fylld av sorger och glädjeämnen – men man fick många minnen och vänner för livet!

*Vid pennan
Steve Dempe, vpl uoff
med gott bistånd av
Kjell Sörquist, major;
Bo Malmquist, kapten (reserv);
Lars Petter Hallén, vpl uoff;
Gunnar Blad vpl uoff;
Björn Siewert, vpl uoff, fotograf 56/57*

Catcrawl - inga säkerhetsnät här inte!

Skarpa minor gällde 1956

Plutonchefen, lt Weche och serg Ysing

Kamratföreningsträff -09 i Göteborg

Årets träff, där kamratföreningarna från de gamla KA-regementena möts, sker på hemmaplan i Göteborg. Fredagen den 21 augusti är det dags, och då är det vi i Göteborgs Garnisons Kamratförening som står som värdar. Det blir en spännande helg med många möjligheter – allt från att åka Långedragsvagn m/ä och besöka Volvomuseet till att träffa kända och okända kustartillerikamrater. Vi hoppas att få se många kamrater på en eller flera av följande aktiviteter :

Fredag den 21 augusti

18.00 – Mingle med korvgrillning på Älvsborgsmässen (f.d. Officersmässen) Karingberget

Lördag den 22 augusti

09.30 – 11.00 Guidad tur genom Göteborg med Långedragsvagn m/ä från Karingbergets hållplats

13.00 – 14.00 Lunch vid GöteborgsOperan (kostnad 100:- per person)

17.30 Samling på Göteborgs Centralstation vid taxistationen för färd till kvällens Restaurang

19.00 – 23.00 Trerätters middag med öl eller vin med trevlig samvaro och Trubadurunderhållning. Kostnad 450 kr per person.

Söndag den 23 augusti

10.00 Besök på Volvomuseet där möjlighet att se allt från de första Volvo-bilarna och flera experiment/prototypbilar till de allra senaste modellerna. Kostnad 35 kr per person
Möjlighet till fika.

Anmälan till Christer Norlander på e-post chr.norlander@comhem.se senast den 1 augusti. Pengarna sätts in på postgiro 450 49-4 senast den 8 augusti.

*Varmt välkomna till en härlig kamrathelg!
Styrelsen*

Nya medlemmar 2009

Under våren har följande kamrater anslutit sig till medlemsskaran:

Gunnar Blad, Göteborg
Stefan Börjesson, Kungsbacka
Lars Carlsson, Vaxholm
Torkel Falkenberg, Träslövsläge
Göran Gårdfeldt, Göteborg
Tryggve Kallin, Högsäter
Torbjörn Löfgren, Mölnlycke
Lars Nordenberg, Hönö
Margareta Frid, Torslanda

Vi hoppas ni skall trivas bland oss och hälsar er varmt välkomna!

Sven-Göran Palm

2009 års årsmöte

Årsmötet avhölls planenligt den 19 februari på FörmedC. 40-talet medlemmar var närvarande. Utöver sedvanliga årsmötesförhandlingar som leddes av vår ordförande, Bo Andersson, berättade C FörmedC, kommendör Lennart Bengtsson, om försvarets planerade utveckling såväl nationellt som lokalt på FörmedC.

Vid årsmötet utdelades Kamratföreningens förtjänstmedalj till Christer Norlander och Ingvar Grahn för förtjänstfullt arbete i Kamratföreningen respektive KA 4 Museum. Dessutom utdelades veteranmärket, märket för 20-årigt medlemskap i kamratföreningen, till Rune Nilsson, Lennart Lindgren och Hans Andréasson.

Veteraner som ej var närvarande men som får sitt veteranmärke hemskickat

är Gunnar Börjesson, Yngve Grimroth, Leif Havås, Ann-Marie Hessel, Henry Johansson, Göran Larsson, Carlo Sloberg och Ulf Utgård.

Den valda styrelsen utgörs av : Bo Andersson, ordförande. Övriga styrelsefunktionärer: Gustav Lundberg, Kjell Sörquist, Christer Norlander, Peder Lidbark, Sven-Göran Palm, Christer Fagervall och Lars Nilsson. Som redaktör för vår föreningstidning valdes Lennart Hammarstrand.

På grund av försvarsmakten minskade ekonomiska stöd till Kamratföreningen beslöts att medlemsavgiften för nästkommande år skall vara 150 kr. Årsmötet avslutades under gemytliga former med ärtmiddag på Älvsborgsmässen.

Sven-Göran Palm

En härlig sommar tillönskas alla Älvsborgare!

Besök Carlstens fästning i sommar

Högst uppe på Marstrandsön tronar Carlstens fästning. I mer än 300 år har denna väldiga grå väktare skyddat den lilla trästaden nedanför. En gång i tiden förknippades Fästningen med krig, fångenskap och fasa. Passa på och besök Carlstens fästning i sommar. Vår medlem, tillika Fästningens kommandant, Eiwe Svanberg som driver fästningen, berättar gärna om Carlsten i krig och fred på de guidade turerna.

Välkomna! hälsar Eiwe Svanberg

Öppethållning sommaren 2009

Datum	Öppet	Guidningar
1 juni–5 juni	Dagligen 11.00–16.00	12.00, 14.00, 15.00
6 juni–9 aug	Dagligen 11.00–18.00	12.00, 14.00, 15.00, 16.00
(OBS! Stängt midsommarafton)		
10 aug–31 aug	Dagligen 11.00–16.00	12.00, 14.00, 15.00
1 sept–31 dec	Helger och helgdagar 11:00–16:00	Reservation för dåligt väder, snö, is och vind. Inga ordinarie utan endast förbokade extraguidningar.

Titta gärna in på Carlstens Fästnings hemsida <http://www.carlsten.se> där Du kan läsa mer om sommarens olika evenemang.